

* ابزار کمکی در استفاده از مدادرنگی

دست یا سطوح دیگر، دچار آسیب نگردند. استفاده از کاتر برای تراشیدن نوک مدادها، در مقایسه با تراش، مناسب تر است. چون به هنگام استفاده از تراش ضمن این که مداد فقط به یک شکل تراشیده می شود، درصد بالایی از مغز آن نیز پودر شده، از بین می رود.

* ابزارهای کمکی مورد استفاده به هنگام کار با مداد و مدادرنگی، تخته شاسی و گیره متناسب با آن، کاتر و پاک کن و نیز فیکساتیو است. بهتر است طرح های انجام شده با این وسایل به کمک فیکساتیو ثابت شوند تا در نقل و انتقالات و تماس با

تصویر ۳۱-۳ - استفاده از کاتر برای تراشیدن مدادرنگی

* پاستل و انواع آن

مداد پاستل (با روکش چوبی شبیه مدادرنگی) و مدادشمعی (شبیه به پاستل روغنی) نیز جزو دسته ی پاستل ها هستند (تصویر ۳۲-۳).

* پاستل ها از لحاظ کاربرد شباهت زیادی به مداد و زغال دارند و به دو صورت گچی و روغنی عرضه می شوند. البته

تصویر ۳۲-۳ - انواع پاستل

۲ مداد شمعی

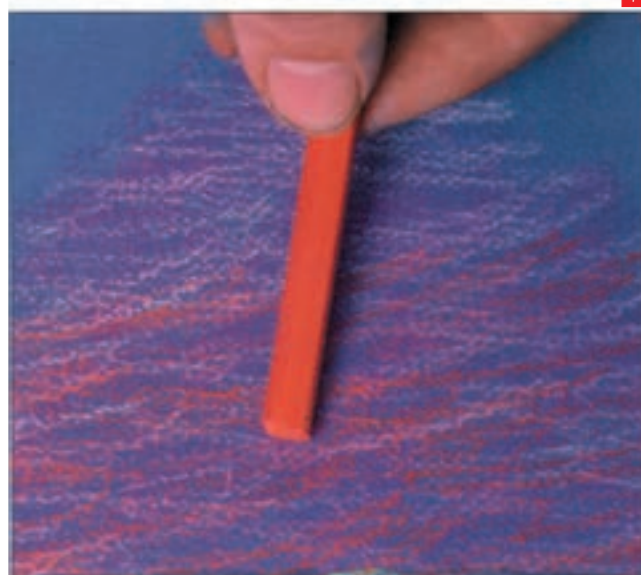
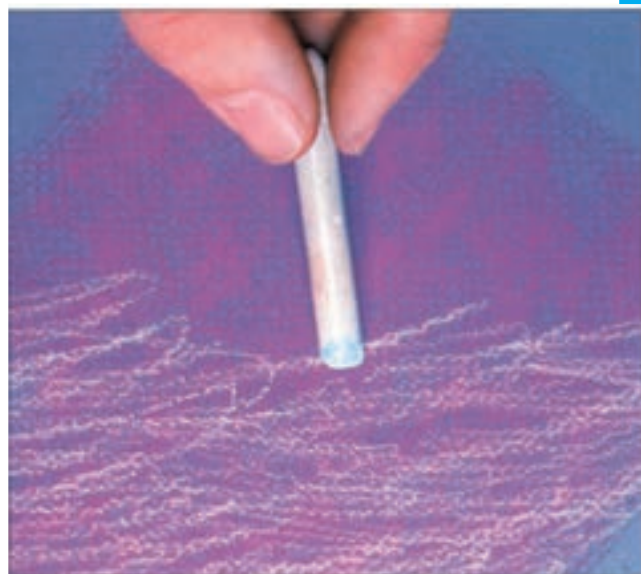
۲ مداد پاستل

۱ پاستل گچی (خشک)

۷ پاستل نیمه چرب

۴، ۵ و ۶ پاستل چرب (روغنی)

❁ قابلیت‌های ترکیب رنگ با استفاده از پاستل گچی:

تصویر ۳۳-۳ — ایجاد تأثیرات مختلف به وسیله‌ی پاستل گچی

- ۱ و ۲) قابلیت ترکیب و محو شدن ذرات پاستل گچی با خود و سیله یا انگشت، پارچه، محوکن و ... و
- ۳ و ۴) قابلیت ترکیب رنگ از طریق ایجاد بافت‌های خطی متداخل را نشان می‌دهند. به استفاده از زمینه‌ی رنگی مقوا در این تصاویر و تصاویر بعد توجه کنید.

❁ استفاده از قابلیت های پاستل گچی:

۱

۳

۲

۴

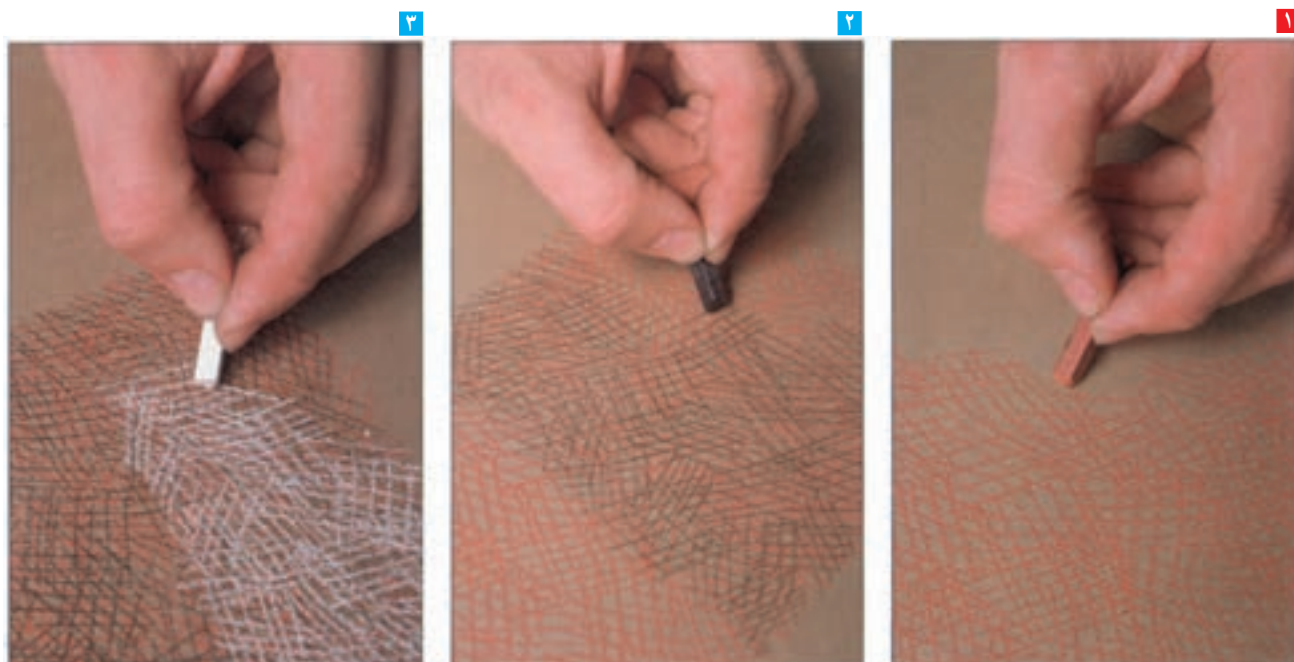
تصویر ۳۴-۳ — ایجاد تأثیرات مختلف با پاستل گچی

- ❁ استفاده از پهنای بغل پاستل برای ایجاد سطح
- ❁ استفاده از پهنای نوک برای ایجاد بافت خطی
- ❁ استفاده از کناره‌ی نوک برای ایجاد بافت‌های خطی هاشوری (خطوط منظم)
- ❁ استفاده از بافت‌های خطی نامنظم برای ترکیب رنگ و بافت

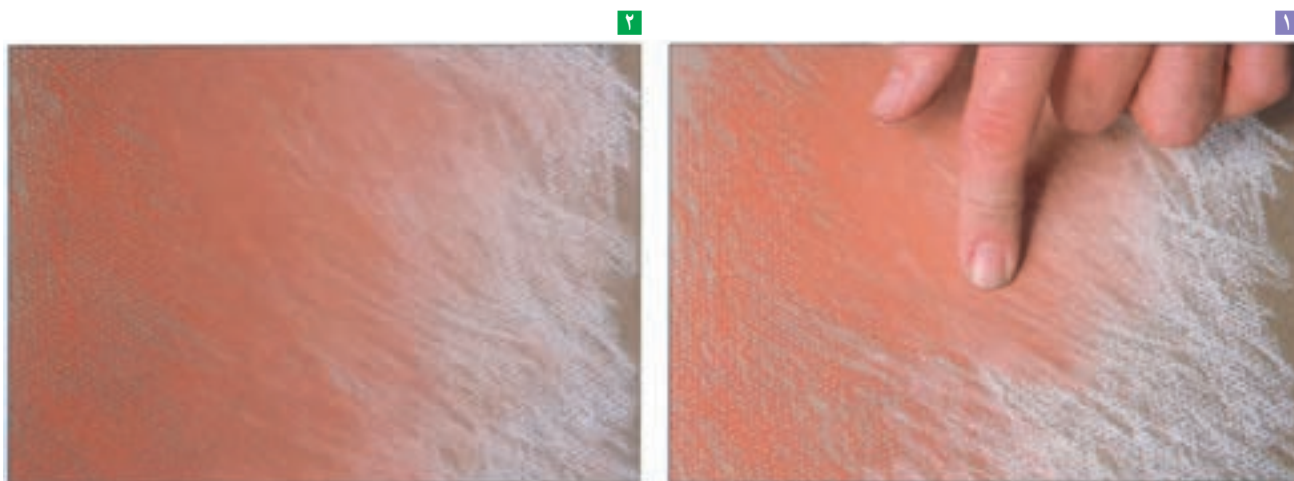

تصویر ۳۵-۳ - طراحی لباس به وسیله‌ی پاستل گچی روی مقوای رنگی

❁ قابلیت‌های ترکیب رنگ با استفاده از پاستل نیمه‌چرب:

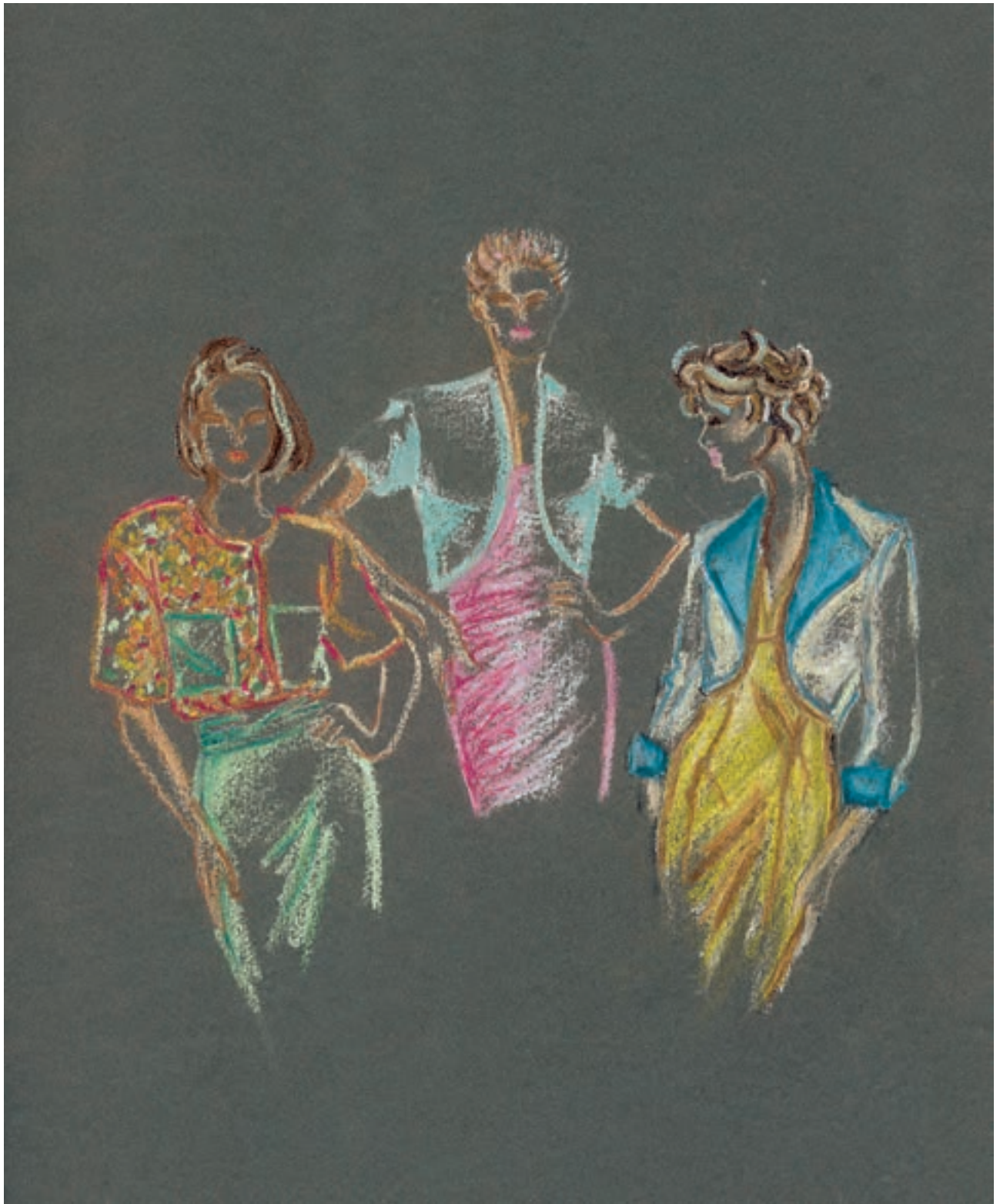

تأثیر پاستل نیمه‌چرب: سه تصویر اول هاشورزنی متقاطع برای ایجاد رنگ ترکیبی و بافت مورد استفاده قرار می‌گیرد.

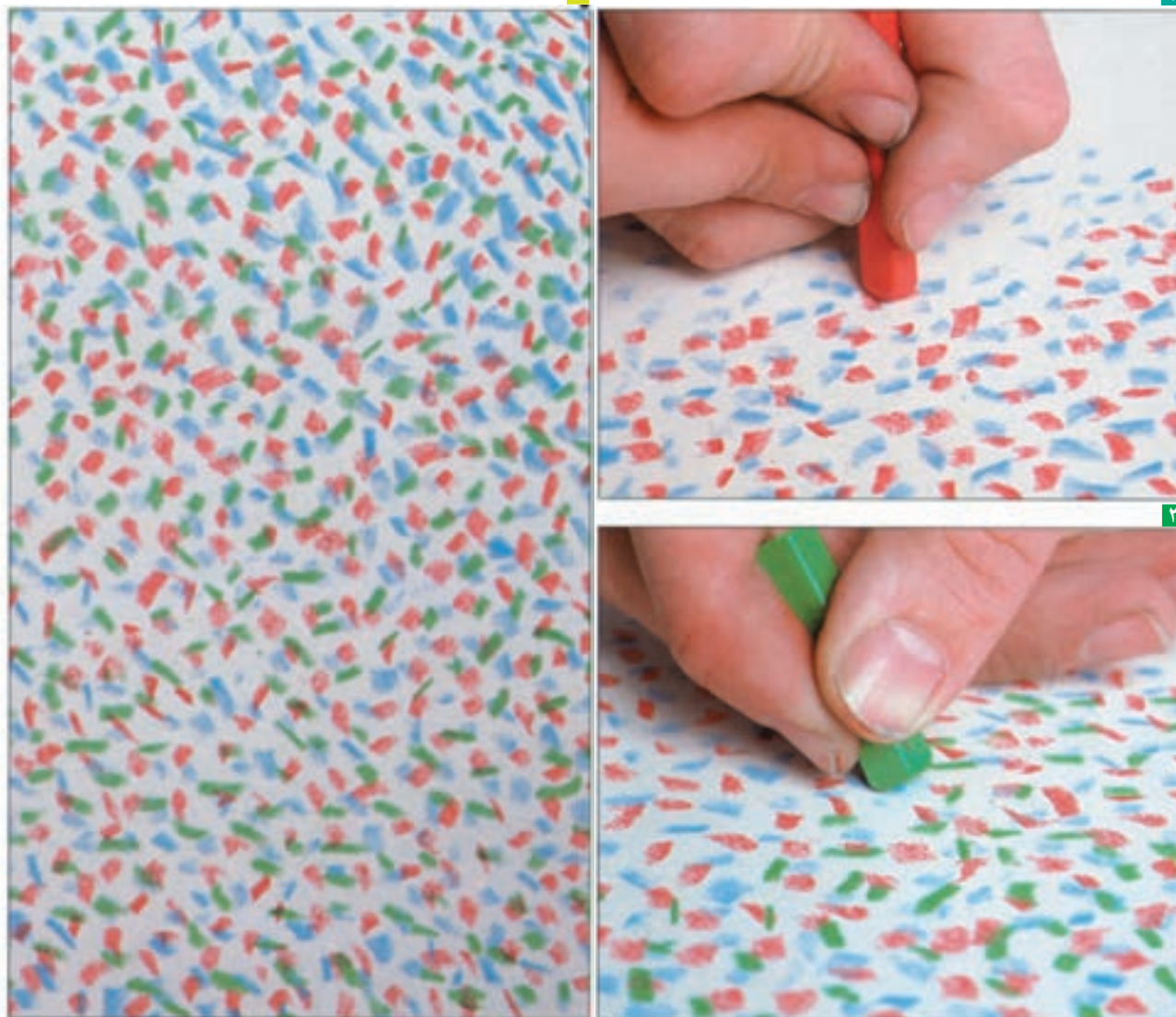
پاستل نیمه‌چرب، قابلیت محو شدن به وسیله‌ی انگشت یا پارچه یا ... را دارد.

تصویر ۳۶-۳- پاستل نیمه‌چرب نوعی پاستل است که از لحاظ وجود چربی در ترکیب خود، مابین پاستل گچی و روغنی‌ست. از این‌رو، مقداری از خصوصیات هر دو نوع را دارد.

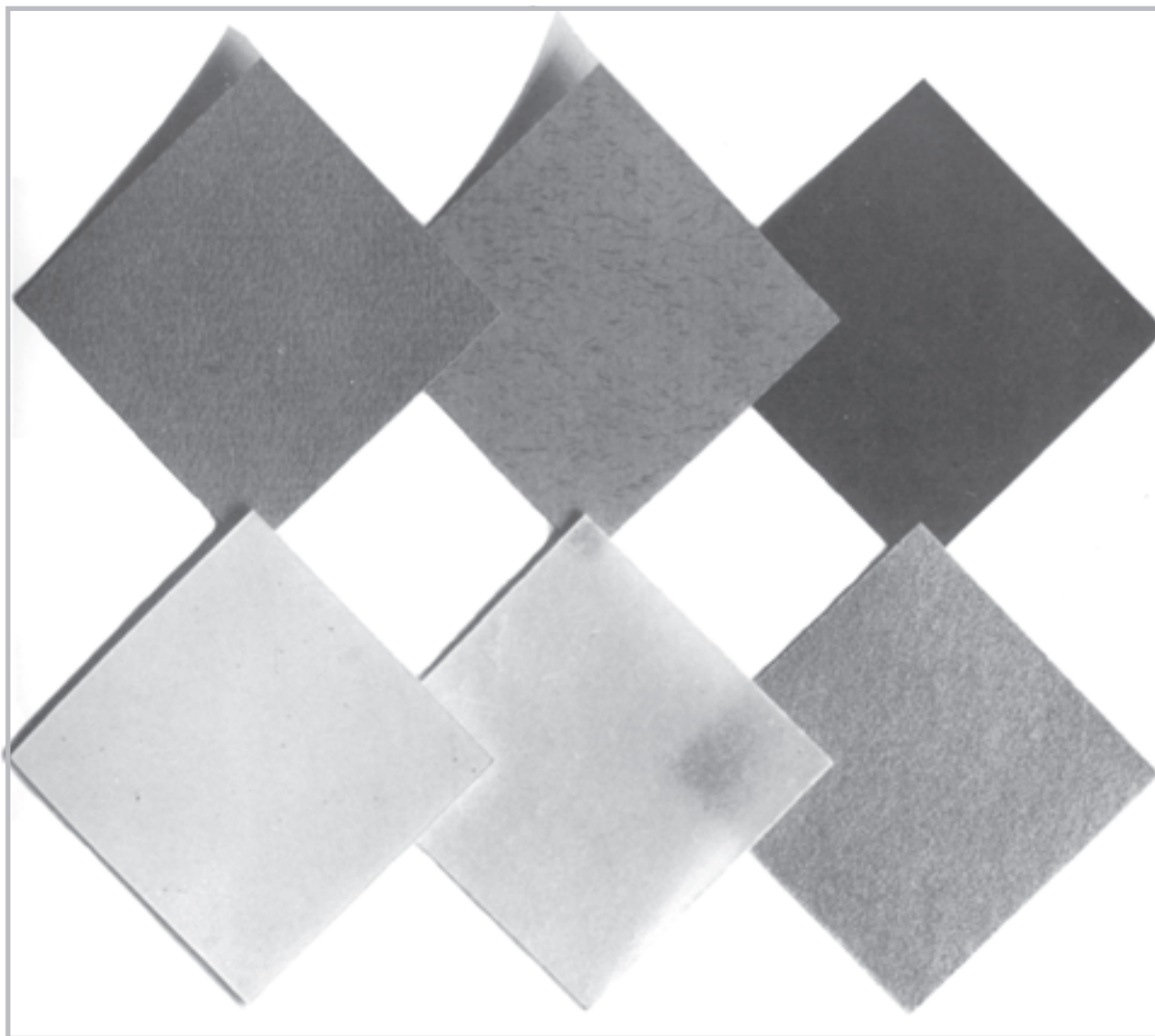
تصویر ۳۷-۳ - نمونه طرح لباس انجام شده به وسیله‌ی پاستل روغنی

✿ ایجاد بافت با استفاده از پاستل روغنی:

تصویر ۳۸-۳ — ایجاد ترکیبات بصری با پاستل روغنی. از این ویژگی پاستل روغنی برای نمایش نقوش پارچه‌های خالدار می‌توان استفاده کرد.

* انواع مقوای مناسب برای استفاده از پاستل:
از بهترین سطوح اثرپذیر مناسب برای کار با پاستل،
مقوآهای موسوم به مقوای پاستل‌اند که دارای بافت‌ها و
رنگ‌بندی متعددی هستند (تصویر ۳۹-۳). از آنجا که استفاده
از رنگ زمینه در پاستل رایج است، فابریانو، تعداد رنگ‌های
مقوای پاستل خود را مطابق کاتالوگ زیر به ۳۱ رنگ رسانده
است (تصویر ۴۰-۳).

تصویر ۳۹-۳ - سطوح اثرپذیر مناسب برای کار با پاستل

تصویر ۴۰-۳ - تنوع رنگ‌ها و بافت‌ها در مقوای پاستل فابریانو

مواد طراحی خیس (یک بار مصرف)

قدرت تأثیرگذاری بر انواع کاغذها و مقوآها (و حتی پارچه‌ها) را دارند. قابلیت‌های بی‌شمار این ابزارها، باعث شده است که طراحان زیادی به صورت حرفه‌ای از آنها استفاده نموده، طرح‌های زیبایی را به بازار عرضه کنند.

ماژیک، روان‌نویس و خودکار: این سه وسیله، از انواع قلم‌هایی هستند که دارای مخزن یک بار مصرف هستند و در رنگ‌های متنوعی موجودند (تصویر ۴۱-۳). این ابزارها، معمولاً

تصویر ۴۱-۳ - ماژیک‌ها در رنگ‌بندی‌های قابل توجهی عرضه می‌شوند. این تصویر، چند نمونه از این رنگ‌بندی‌ها را نشان می‌دهد.

(به تصویر ۱ تا ۵ از لحاظ تنوع شکل توجه کنید.)

(مجموعه تصاویر ۲ انواع مرکب و جوهرهای رنگی را در بسته‌بندی‌های متنوع نشان می‌دهد که این مواد رنگی در ساخت انواع ماژیک به کار برده می‌شوند.)

* چگونگی کاربرد ماژیک:

۱

۴

۲

۵

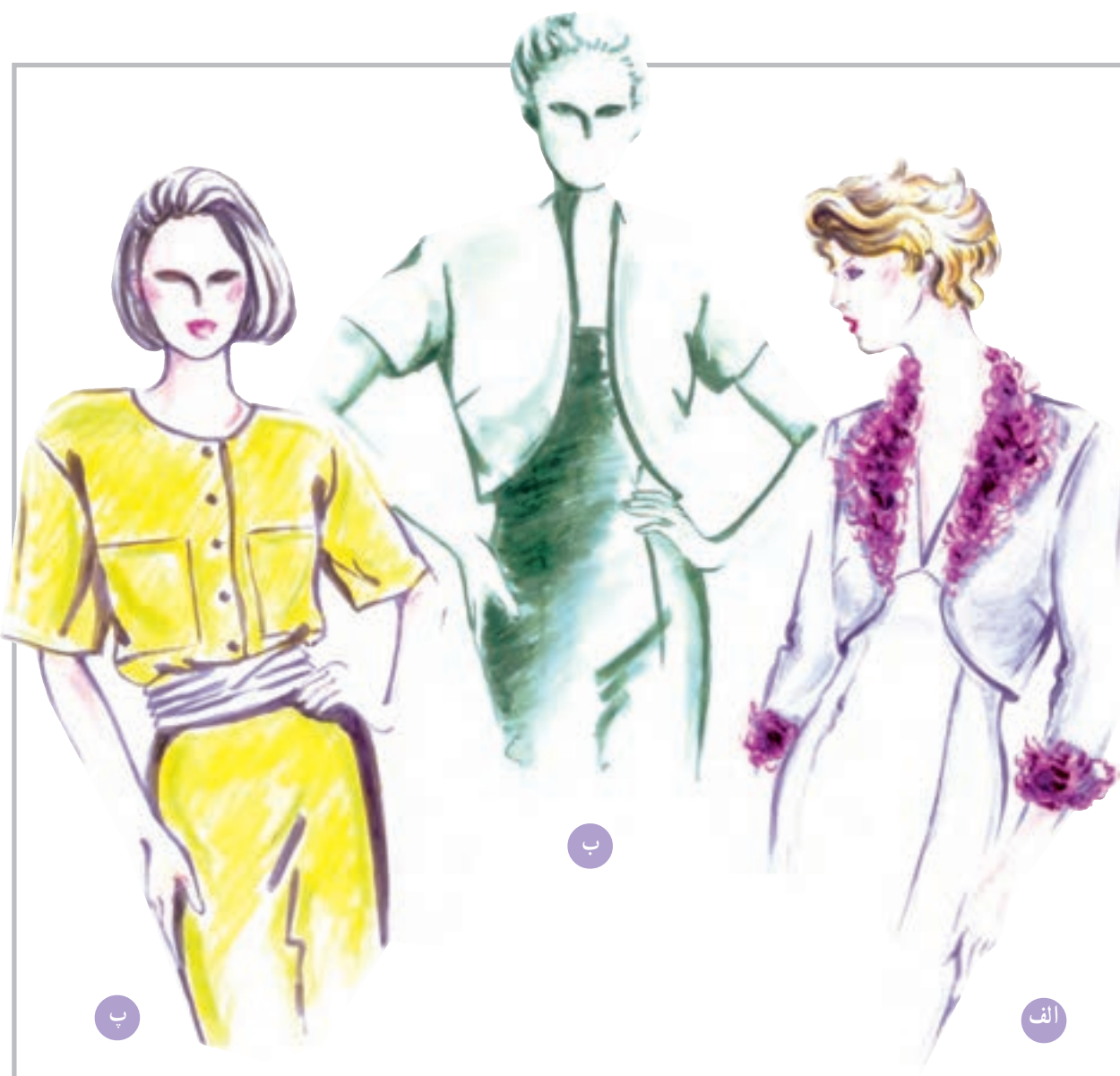

۳

تصویر ۴۲-۳ - علاوه بر استفاده از نوک ماژیک، از مخزن نمدی آن نیز می‌توان استفاده کرد.

تصاویر ۱، ۲ و ۳، چگونگی این کار را نشان می‌دهند.
تصویر ۴ ایجاد خطوط با قسمت‌های مختلف نوک یک ماژیک
تصویر ۵ لایه‌های رنگی منطبق بر یکدیگر

تصویر ۳-۴۳ - استفاده از مازیک در طراحی لباس

الف - زمینه‌ی خیس

ب - کشیدن قلم‌موی خیس پس از اتمام کار

پ - زمینه‌ی خشک

❁ کاربرد خودکار و روان‌نویس:

تصویر ۴۴-۳ — خودکار و روان‌نویس، که در اصل با هدف نوشتن ساخته شده‌اند، از وسایلی هستند که با کمک آن‌ها طراحی نیز می‌توان کرد. خصوصیت اصلی خودکار و روان‌نویس ایجاد خطوط یکنواخت است و بیشتر در ایجاد بافت‌های هاشوری و خطی بر روی کاغذ و مقواهای مختلف به خصوص گلاسه مورد استفاده قرار می‌گیرند.

تصویر ۳-۴۵ - طراحی لباس، انجام شده به وسیله‌ی خودکار

تصویر ۴۶-۳ - طراحی لباس، انجام شده به وسیله‌ی روان‌نویس

تصویر ۴۷-۳ - انواع مرکبها و جوهرهای رنگی

تصویر ۴۸-۳- کاربرد خودکار در طراحی لباس

✿ قلم

✿ **قلم فلزی یا فرانسوی**، با فرو رفتن در مرکب، مقدار کمی مرکب را ذخیره کرده، بر سطح اثرپذیر منتقل می‌سازد (تصویر ۳-۵۰).

✿ **قلم مو**، با استفاده از مرکب‌های رنگی و سیاه به کار می‌رود. برای کار با مرکب‌ها از قلم‌موهای نرم (مخصوص آبرنگ) استفاده می‌شود (تصویر ۳-۵۱).

انواع مرکب‌های رنگی و سیاه موجود در بازار (تصویر ۳-۴۷)، با استفاده از قلم‌های رایپد (رایپدوگراف)، گرافوس، قلم فلزی و قلم مو به کار گرفته می‌شوند.

✿ **رایپد**، قلمی ست دارای مخزنی که قابل پر شدن است و خطوطی با ضخامت‌های معین (از ۱/۰ به بالا) ایجاد می‌کند (تصویر ۳-۴۹).

تصویر ۳-۵۱

تصویر ۳-۵۰

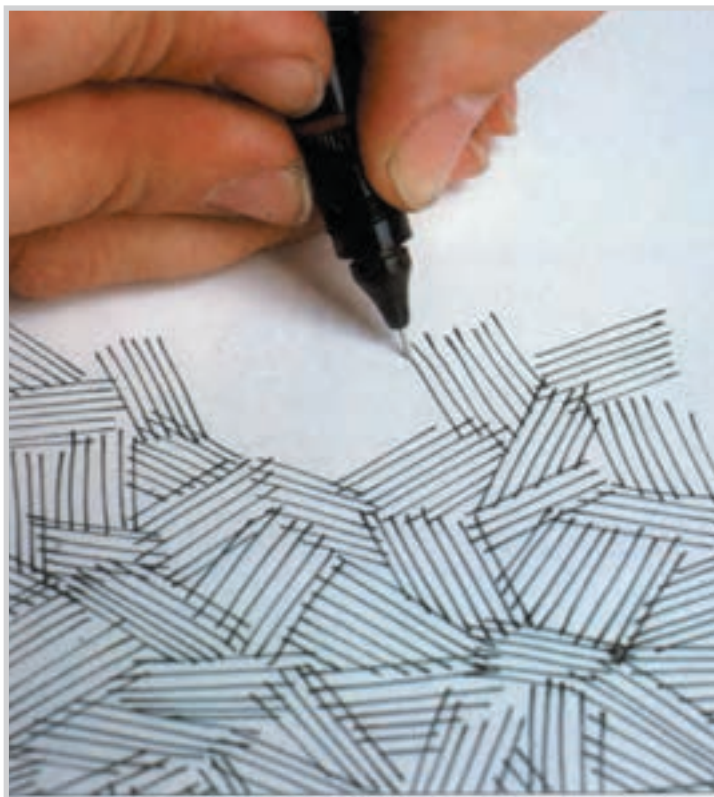

تصویر ۳-۴۹

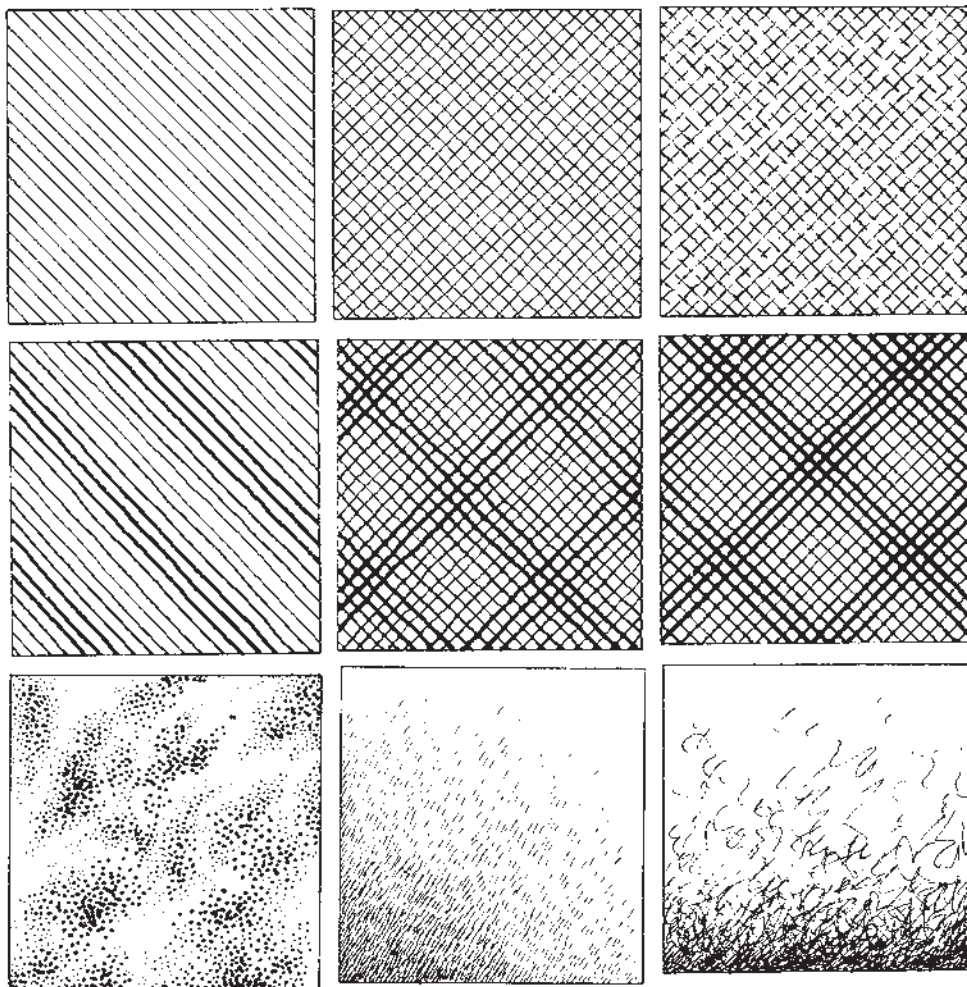
تصویر ۳-۵۲ - کاربرد جوهر رنگی (اکولین) در طراحی لباس
زمینه‌های خیس و خشک همراه با قلم‌گیری

❁ سطوح مناسب برای استفاده از راپید و گرافوس: کاغذ و مقوای گلاسه (و سایر سطوح صاف و صیقلی یا نزدیک به آن) مناسب‌ترین سطوح اثرپذیر برای کار با راپید، گرافوس و قلم فلزی هستند. در مورد قلم موها، علاوه بر کاغذها و مقوای فوق انواع مقواها و کاغذهای مخصوص آبرنگ نیز به کار برده می‌شوند. امکان اصلاح تأثیرات مرکبی با تیغ یا نوک کاتر نیز از دیگر خصوصیات این ماده‌ی رنگی‌ست، مخصوصاً هنگامی که بر روی مقوای گلاسه به کار برده شده باشد.

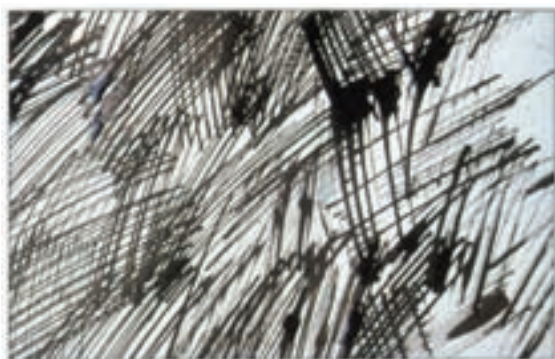

تصویر ۵۳-۳ — نمونه‌ای از ایجاد بافت به وسیله‌ی راپید (با این وسیله جلوه‌های بسیار متنوعی از طرح و نقش بافت می‌توان ایجاد کرد.)

✿ ایجاد بافت با استفاده از قلم فلزی:

تصویر ۵۴-۳ - انواع بافت‌ها و نقوش ایجاد شده با قلم فلزی

تصویر ۵۵-۳ - تأثیر بصری به وسیله قلم فلزی

تصویر ۵۶-۳ - طراحی لباس، انجام شده به وسیله‌ی رایید با روش نقطه‌گذاری

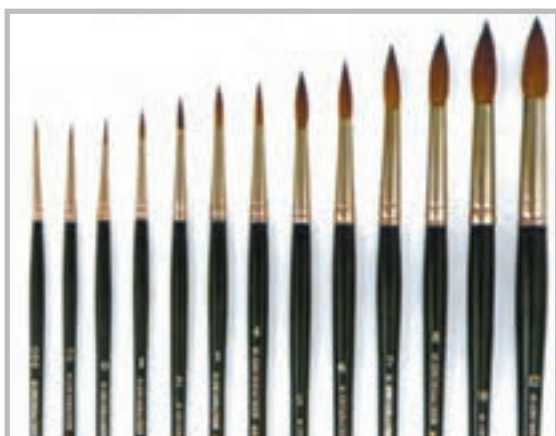

تصویر ۳-۵۷ - کاربرد رایج با تکنیک‌های متفاوت در طراحی لباس

* انواع قلم مو و کاربرد آن‌ها:

تصویر ۵۸-۳- انواع قلم موهای نرم که به دو صورت گرد و تخت موجود اند و در کار با مرکب‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرند. برای کار با آبرنگ، گواش و اکریلیک نیز همین قلم موها مورد استفاده قرار می‌گیرند. قلم موهای گرد بیشتر برای ایجاد خطوط و قلم موهای تخت، برای ایجاد سطوح رنگی به کار می‌روند.

تصویر ۵۹-۳- یک سری قلم موی گرد با شماره‌های مختلف. معمولاً هر یک از قلم موهای تصویر بالا، با شماره‌های مختلفی عرضه می‌شوند که نمایانگر ضخامت نوک آن‌هاست.

تصویر ۶۰-۳- ایجاد تأثیرات بصری با هاشورزنی به وسیله قلم مو و مرکب

تصویر ۶۱-۳ - نمونه‌هایی از طرح لباس، انجام شده به وسیله‌ی قلم مو و مرکب (آب مرکب)
 کاربرد زمینه‌ی خشک و خیس

آبرنگ:

می‌گیرد. لایه‌های رنگی ایجاد شده به وسیله‌ی آبرنگ، به علت رقیق و محلول بودن در آب، دارای شفافیت و لطافت زیادی هستند و به همین علت نیز به آن «رنگ روحی» گفته می‌شود (تصویر ۶۳-۳). در مقابل، به رنگ‌هایی که دارای خصوصیت پوشانندگی هستند مانند: گواش، آکرلیک و رنگ و روغن، «رنگ‌های جسمی» می‌گویند.

از وسایلی است که در حوزه‌های مختلف طراحی (و نقاشی) کاربردی وسیع دارد. آبرنگ، در طیف وسیع رنگی و به صورت‌های مایع (شیشه)، خمیری (تیوب یا لوله) و جامد (قرص) به بازار عرضه می‌شود (تصویر ۶۲-۳). این ماده‌ی رنگی، در آب حل می‌شود و به وسیله‌ی قلم‌موی نرم مورد استفاده قرار

تصویر ۶۲-۳ - انواع آبرنگ: مایع، خمیری و جامد

تصویر ۶۳-۳ - تأثیر یک قلم موی آغشته به یک رنگ (آبرنگ) بر مقواهای مختلف. به خصوصیت شفافیت آبرنگ در این تصویر توجه کنید.

تصویر ۶۴-۳ - پالت‌های مخصوص آبرنگ، در مورد مرکب‌ها، گواش و آکرلیک نیز این پالت‌ها قابل استفاده‌اند.

تصویر ۶۵-۳- از تکه‌های اسفنج یا ابر یا دستمال و ... برای خیس کردن صفحه، گذاشتن یا برداشتن رطوبت و رنگ استفاده می‌شود.

تصویر ۶۶-۳- لیوان آب برای شستن قلم‌مو و تأمین آب موردنیاز برای کار با آبرنگ، گواش و آکرلیک

❁ **طریقه‌ی آماده‌سازی مقوا جهت استفاده از آبرنگ، گواش و آکرلیک:**

۴

۱

۵

۲

۶

۳

تصویر ۶۷-۳ - آماده‌سازی مقوا در آبرنگ، گواش و آکرلیک

۱) ابزار مورد نیاز برای آماده‌سازی مقوا

۲) به وسیله‌ی اسفنج، مقداری آب بر روی سطح مقوا ریخته

۳) در این مرحله با همان اسفنج، تمام سطح را مرطوب می‌کنیم.

۴) و ۵) چسب کارتن را که قبلاً به اندازه‌ی اضلاع مقوا بریده‌ایم خیس کرده

۶) لبه‌های مقوا را بر روی تخته شاسی می‌چسبانیم. بدیهی‌ست که تخته شاسی باید مقداری از مقوا بزرگتر باشد. بوم کردن باعث می‌شود تا مقوا به هنگام کار کردن تاب بردارد و یا پس از خشک شدن به حالت اولیه برگردد. به‌علاوه، حاشیه‌ای منظم در اطراف طرح باقی بماند. بهتر است چسب‌ها را پس از خشک شدن کامل طرح برداریم.

❁ شیوه‌های کار با آبرنگ:

تصویر ۶۸-۳

۱ و ۲) تکنیک خیس در خیس (هم زمینه و هم قلم مو خیس هستند).
 ۳ و ۴) تکنیک خیس در خشک (زمینه، خشک و قلم مو، خیس است). این دو تکنیک، اصلی‌ترین تکنیک‌ها (شیوه‌ها)ی کار با آبرنگ هستند. به جز این دو تکنیک، تکنیک‌های خشک در خیس (در این تکنیک، قلم مو خشک یعنی آغشته به رنگ غلیظ و سطح مقوا خیس است.) و خشک در خشک (در این تکنیک، قلم مو خشک یعنی آغشته به رنگ غلیظ و سطح مقوا نیز خشک است.) از تکنیک‌های دیگری هستند که جلوه‌های تصویری جالب توجهی را ایجاد می‌کنند.

تصویر ۶۹-۳- روش ایجاد زمینه‌ی رنگی از تیره به روشن

- ۱ خیس کردن سطح مقوا به وسیله‌ی اسفنج
- ۲ افزودن یک رنگ به وسیله‌ی حرکات منظم (چپ به راست و برعکس) یک قلم موی تخت آغشته به رنگ. یکی از نکات مورد توجه در هنگام کار با آبرنگ، نگاه داشتن سطح مقوا در حالت افقی یا نزدیک به آن است که مانع از ریزش یا شرّه کردن رنگ‌ها می‌شود.

تصویر ۷۰-۳- چند روش برای برداشتن رنگ و ایجاد روشنی در کار (این روش‌ها هنگامی قابل اجرا خواهند بود که سطح مورد نظر ما خشک شده باشد.)

- ۱ استفاده از سمباده
- ۲ استفاده از تیغ یا کاتر

تصویر ۷۱-۳ - روش‌های مختلف برداشتن رنگ از روی کار توسط پنبه، دستمال کاغذی، قلم‌موی خیس بدون رنگ و اسفنج، این روش‌ها زمانی کاربرد خواهند داشت که زمینه‌ی کار یا رنگ موردنظر ما خیس باشد.

تصویر ۷۲-۳- نمونه‌ای از طراحی لباس، انجام شده به وسیله‌ی آبرنگ

تصویر ۷۳-۳ - نمونه‌ای از طراحی لباس با انواع تکنیک‌های آبرنگ

تصویر ۷۴-۳ - ب - نمونه‌ای از طراحی لباس با تکنیک مداد شمعی و آبرنگ

تصویر ۷۴-۳ - الف - با استفاده از شمع یا مداد شمعی یا باستل روغنی نیز می‌توان تأثیری مطابق تصویر به دست آورد. تکنیک مداد شمعی و آبرنگ، از کاربردهای جالب توجه این دو ماده رنگی با هم است.

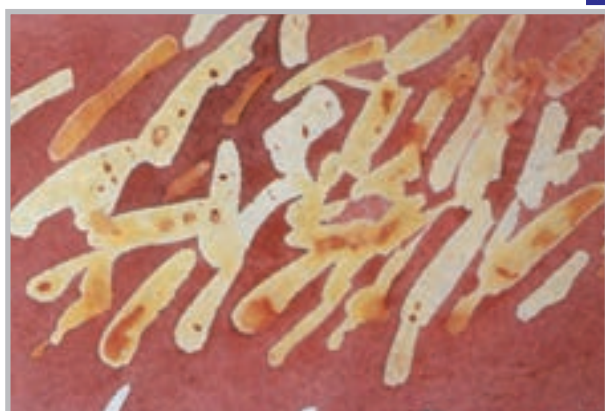
❁ شیوه‌ی ماسکه کردن:

۳

۱

۴

۲

تصویر ۳-۷۵ — ماسکه کردن (پوشاندن) بخش‌های موردنظر با چسب (میسکیت Miskit) به گونه‌ای که پس از اتمام کار، چسب‌ها به وسیله‌ی کاتر یا پاک‌کن برداشته می‌شود و جای آن‌ها خالی می‌ماند.

۲

۱

تصویر ۳-۷۶ — روش دیگر برای ماسکه کردن (پوشاندن): با استفاده از تکه‌ای مقوا، می‌توان قسمت موردنظر را ماسکه کرد به گونه‌ای که پس از اتمام کار جای قرارگیری مقوا سفید باقی می‌ماند.

تصویر ۷۷-۳- انواع تکنیک‌های ماسکه کردن در طراحی لباس

گواش:

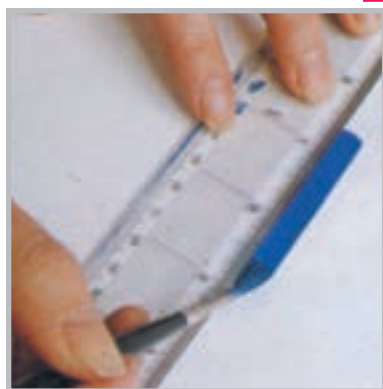

از جمله مواد طراحی خیس (ترکیبی) که به صورت خمیری و در ظرف‌های شیشه‌ای یا پلاستیکی و یا به صورت لوله (تیوپ) عرضه می‌شود، گواش است. گواش، به دلیل برخورداری از خاصیت پوشانندگی، جزو دسته رنگ‌های جسمی‌ست. حلال این ماده‌ی رنگی، آب است و به کمک ابزاری مشابه آبرنگ به کار گرفته می‌شود. قلم‌موها، سطوح اثرپذیر مناسب و ابزار کمکی در مورد گواش، درست شبیه به آبرنگ است. گواش، به دو شیوه‌ی غلیظ و رقیق به کار برده می‌شود که در شیوه‌ی غلیظ خصوصیت اصلی خود (پوشانندگی) را حفظ می‌کند و در شیوه‌ی رقیق، به خصوصیات آبرنگ نزدیک می‌شود (تصویر ۳-۷۸).

تصویر ۳-۷۸ - گواش و کاربرد آن در شیوه‌ی غلیظ و رقیق

۳

۲

۱

۶

۵

۴

تصویر ۳-۷۹ - نمونه‌هایی از کاربرد گواش برای ایجاد تأثیرات مختلف

- ۱ و ۲ استفاده از خط‌کش برای ایجاد خطوط دقیق نازک و ضخیم،
- ۳ و ۴ ایجاد خطوط روشن بر زمینه‌ی تیره (پوشش دادن رنگ زیرین) و
- ۵ و ۶ مخلوط کردن دو لایه‌ی رنگ بر روی سطح اثرپذیر. در اینجا، دو لایه ضخیم گواش بر روی هم قرار داده شده، با قلم‌موی خشک و به آرامی و در یک جهت، با هم ترکیب می‌گردند.

تصویر ۸۰-۳ - چند طرح لباس با گواش
 الف - تکنیک تونالیته
 ب - نمایش جنسیت
 پ - تکنیک قلم‌گیری بدون سایه

آکریلیک:

این ماده‌ی رنگی نیز از لحاظ شکل‌های عرضه، شبیه گواش است و علاوه بر شباهت ظاهری، از لحاظ کاربرد نیز بسیار به این وسیله شباهت دارد. ابزارهای کمکی مورد استفاده در مورد آبرنگ و گواش (قلم‌موها، پالت‌ها، ظروف آب و سطوح و اثرپذیر و...) در مورد این وسیله نیز به کار می‌روند. آکریلیک با گواش، دارای تفاوت‌هایی است. از جمله اینکه به کمک حلال‌های روغنی نیز قابل استفاده است و همانند رنگ روغن بر روی سطوح پارچه‌ای (بوم) نیز به کار گرفته می‌شود. دیگر این که، به سرعت خشک می‌شود و پس از خشک شدن، تغییر رنگ نمی‌دهد، و نیز مقاومت آن در مقابل آب (ضد آب بودن) بالاست. تصاویر ۸۱-۳ تا ۸۳-۳ شما را با این وسیله و نمونه‌هایی از کاربرد آن، بیشتر آشنا می‌سازد.

تصویر ۸۱-۳ - آکریلیک در شکل‌های مختلف، به بازار عرضه می‌شود.

تصویر ۸۲-۳ - نمونه‌هایی از ایجاد بافت‌های رنگی با آکریلیک بر روی بوم؛ علاوه بر قابلیت‌های آبرنگ و گواش، بر روی بوم نیز، به روش‌های مختلفی به کار گرفته می‌شود.

تصویر ۸۳-۳ - چند طرح لباس، انجام شده با آکرلیک
 الف - نمایش جنسیت با اجرای تکنیک تونالیت
 ب - پ - تکنیک قلم گیری

- ۱- ابزارهای طرّاحی را تقسیم‌بندی کنید.
- ۲- موادّ اثرگذار را توضیح دهید.
- ۳- موادّ اثرگذار سیاه و رنگین، خشک و خیس را نام ببرید.
- ۴- کاربرد زیپاتون، لتراست و کاغذ کادو را در طرّاحی لباس توضیح دهید.
- ۵- سطوح اثرپذیر را تعریف کنید و مناسبت آن را با موادّ اثرپذیر توضیح دهید.
- ۶- ابزار و وسایل کمکی (فرعی) و نقش آن‌ها را در طرّاحی تعریف کنید.
- ۷- روش‌های کار با مداد و مدادرنگی را بنویسید.
- ۸- انواع پاستل را نام ببرید و خصوصیات هر یک را توضیح دهید.
- ۹- ماژیک، روان‌نویس و خودکار را معرفی کنید و مهم‌ترین خصوصیت آن‌ها را برشمارید.
- ۱۰- ابزارهای به‌کارگیری مرکب‌ها (سیاه و رنگین) را نام ببرید و خصوصیات هر یک را توضیح دهید.
- ۱۱- شیوه‌های به‌کارگیری آبرنگ را توضیح دهید.
- ۱۲- روش‌های کاربرد گواش را نام ببرید.
- ۱۳- آکرلیک چیست و چگونه به‌کار گرفته می‌شود؟
- ۱۴- تشابه‌ها و تفاوت‌های آبرنگ، گواش و آکرلیک را شرح دهید.
- ۱۵- سطوح اثرپذیر مناسب برای هر یک از ابزارهای معرفی شده در متن را نام ببرید و خصوصیات آن‌ها را شرح دهید.
- ۱۶- ابزارها و وسایل کمکی در مورد هر یک از ابزارهای معرفی شده را نام ببرید.
- ۱۷- بوم کردن مقوا چه تأثیری دارد؟ توضیح دهید.

- ۱- با ایجاد هاشورهای موازی تأثیر مداد و مدادرنگی را بر روی سه مقوای صاف، دارای بافت متوسط و درشت بافت، با یکدیگر مقایسه کنید.
- ۲- با استفاده از سایه‌زنی لغزشی دو رنگ اصلی مثلاً زرد و قرمز یا آبی و زرد را با یکدیگر ترکیب کنید (روی طرّاحی مانکن بکشید).
- ۳- از طریق روی هم قرار دادن هاشورهای موازی روی طرّاحی مانکن، رنگ‌های مدادرنگی را با هم ترکیب کنید (تصویر ۲۶-۳).
- ۴- با استفاده از پاستل خشک، تأثیرات مختلف بصری را روی طرّاحی مانکن تجربه نمایید.
- ۵- پاستل روغنی را در ایجاد تأثیرات مختلف بصری روی طرّاحی مانکن به کار گیرید.
- ۶- با استفاده از ماژیک (انواع مختلفی که در دسترس دارید) و بر روی چند نوع سطح اثرپذیر مختلف تأثیرات ماژیک را بررسی کنید (روی طرّاحی مانکن بکشید).
- ۷- با استفاده از روان‌نویس، خودنویس و خودکار، روی طرّاحی مانکن به ایجاد تأثیرات مختلف بصری پردازید.
- ۸- طرّاحی مانکن را روی یک قطعه مقوای مخصوص آبرنگ (حداقل در اندازه‌ی A4) را بوم کرده، سپس با روش‌های مختلف و به وسیله‌ی آبرنگ، روی آن کار کنید.
- ۹- با استفاده از گواش و به دو شیوه‌ی رقیق و غلیظ روی طرّاحی مانکن بافت‌ها و تأثیرات مختلف بصری ایجاد نمایید.
- ۱۰- چند تمرین دلخواه با استفاده از آکرلیک (با حلال آب) انجام دهید.